

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., докторска програма „Физическото възпитание в образователната система“, с тема:

„МЕТОДИКА ЗА ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНО ОБУЧЕНИЕ ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ – ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ ПРИ УЧЕНИЦИ ОТ НАЧАЛЕН ЕТАП НА ОСНОВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН“

Докторант: Ива Николаева Найденова-Данчева

Научен ръководител: доц. Любомир Борисов, доктор

Рецензент: доц. Тодор Желязков Маринов, доктор

Докторантката Ива Николаева Найденова-Данчева завършва НСА „Васил Левски“ в ОКС „бакалавър“ през 2008 година със специалност „Треньор по футбол“ и допълнителна специалност „Физическо възпитание“. През 2009 година придобива магистърска степен по програма „Физическо възпитание и спорт в средната образователна степен“. От месец септември 2015 година тя работи като учител по физическо възпитание в ОУ „Отец Паисий“ гр. Кнежа, като успоредно с това реализира и треньорска дейност по футбол с деца и юноши, а също и с мъжки отбор от „В“ група.

Днес, независимо от ускореното нарастване на знанията и развитието на технологиите, все по-отчетливо е разрастването на негативната тенденция, водеща към задълбочаване на проблемите свързани с незадоволителните резултати от обучението. С всяка изминала учебна година се отчитат все по-ниски нива на грамотност и на жизненоважната за учениците двигателна активност. В същото време отговорните институции констатираат тези проблеми, но адекватни решения за тяхното разрешаване все още няма. Ето защо, всички опити за решаването на проблема, особено чрез прилагането на научни методи за оптимизиране на обучението и постигане на по-добрите резултати, е похвално. Такъв е опитът, който се

представя в настоящия дисертационен труд. В него авторът Ива Найденова-Данчева разкрива възможностите за изграждане на умения в конкретни учебни ситуации, като тези умения се основават на необходимите за това знания. По този начин се спазва изискването за прилагането на компетентностния подход в обучението, водещ до придобиване на ключовите за учениците компетентности, изградени на основата на качествено учене, реализирано в подходяща педагогическа среда и чрез придобиването на сериозен практически опит.

Представеният дисертационен труд е в обем от 197 машинописни страници текст, онагледени с 106 таблици и 104 фигури. За написването му са използвани 150 източника. Към труда са включени три приложения с общ обем от 62 стр.

Структурата на доктората е стандартна, съгласно изискванията и препоръките за такъв труд и включва увод, 3 глави на изложение, изводи и препоръки, библиография и приложения.

В първа глава „Постановка на проблема“ авторът ни въвежда в съвременните постановки на обучението по физическо възпитание и спорт. Изяснява се ролята и значението на двигателната активност, необходимостта от прилагането на интердисциплинарния подход и компетентностно ориентираното образование. Закономерно се разглеждат отделните възрастови характеристики на учениците от началния етап на основната образователна степен. Висока оценка заслужава представянето на теоретичните аспекти на играта, която се явява и средство и метод в учебната дейност по физическо възпитание. В края на литературния обзор, след представянето на иновативните подходи в сферата на физическото възпитание, по логичен път се извежда работната хипотеза на дисертационния труд.

Във втора глава, в пряка връзка с изведената хипотеза, се представя и целта на настоящия труд. За нейното постигане са се изпълнили успешно 5 задачи. Предметът и обектът на изследването са изведени коректно.

За доказване на работната хипотеза са изследвани общо 81 ученици от I^{-ви} и II^{-ри} клас, разпределени в контролна и експериментална група. Използвана е комплексна методика, включваща надеждни методи на изследване. Към стандартните методи за изследване са разработени и представени авторски тестове за установяване на знанията на учениците от първи и от втори клас. Това, както и разработената методика за

интердисциплинарно обучение, която е подробно представена в Приложение 2 към разработката, заслужават много висока оценка.

В глава трета анализът на резултатите започва с отчитане на резултатите за ефективността на приложената методика върху физическата дееспособност на учениците. Тук авторът прави прекалено обширно тълкуване на получените от изследването резултати. А това не е наложително, тъй като за постигане на целта в аналитичната част е необходимо да се помести само анализът, който служи за доказване на работната хипотеза, а именно – само този с прилагането на проверка на хипотези за оценка на прираста в развитието на двигателните способности на изследваните групи в началото и в края на изследването. Това важи и за анализа, свързан с оценката на знанията. Също така, анализираната информация за промените в ръста и теглото на изследваните е ненужна, тъй като тези показатели нямат пряко отношение с изведените хипотеза и цел на изследването.

По отношение на анализирани промени в развитието на отделните показатели за физическата дееспособност на учениците (между първо и трето тестиране) докторантът Ива Найденова-Данчева заслужава висока оценка. Вследствие на приложената методика се стига до значително подобрене на изследваните двигателни способности.

Също положителна оценка заслужава анализът на резултатите от тестовете за оценка на знанията. От разработените от автора тестове и приложения с учениците от двете изследвани групи ясно си проличава ефективността на разработената методика за интердисциплинарно обучение.

Към аналитичната част от дисертационния труд се представят и промените в корелационните зависимости между изследваните показатели. Установено е нарастване на силата на зависимостите между ръста, теглото и двигателните качества, както и в цялостната структура на физическата дееспособност на изследваните от експерименталната група.

Независимо от отправените бележки, може да се твърди, че изготвянето на аналитичната част от докторанта е в резултат на добрите му умения за анализиране на информация от реализиран експеримент, за разкриване на закономерности и за доказване на хипотези.

Предложените шест извода и три препоръки са добре формулирани и произтичат от направения теоретичен анализ и обобщения.

Приносите на дисертационния труд се свеждат до:

1) Обогаляване на теорията, относно същността и съдържанието на интердисциплинарното обучение и компетентностния подход във физическото възпитание.

2) Представяне на надеждна методика за оценка на познавателно-двигателните способности на учениците от първи и втори клас.

3) Разработване на надеждна методика за интердисциплинарно обучение за учениците от първи и втори клас с акцент върху придобиването на знания и развиването на двигателните качества.

Докторантката Ива Найденова-Данчева има три самостоятелни научни публикации, свързани с темата на дисертационния труд. Авторефератът е структуриран добре и представя в синтезиран вид основната информация на научната разработка.

Обобщение:

Представеният дисертационен труд е разработка с авторски принос в научната област и професионално направление. Той убедително представя своя автор Ива Найденова-Данчева в умението ѝ да провежда научни изследвания и коректно да анализира получените от тях резултати.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

На основание на положително очертаните моменти в рецензията, предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на Ива Найденова-Данчева образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

03.11.2023 г.

София

Рецензент:

/доц. Тодор Маринов, доктор/

REVIEW

of a dissertation work for the award of the ONS "Doctor" in professional direction 1.3. Pedagogy of training in..., doctoral program "Physical education in the educational system", on the topic:

METHODOLOGY OF INTERDISCIPLINARY EDUCATION IN THE SUBJECT – PHYSICAL EDUCATION AND SPORT FOR PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Doctoral student: Iva Nikolaeva Naydenova-Dancheva

Scientific supervisor: associate Professor Lyubomir Borisov, Ph.D

Reviewer: associate Professor Todor Zhelyazkov Marinov, Ph.D

The PhD-student Iva Nikolaeva Naydenova-Dancheva has finished in 2008 her bachelor's degree in "Football Coach" and an additional specialty in "Physical Education". In 2009, she obtained a master's degree in the program "Physical education and sports in secondary education". Since September 2015, she has been working as a physical education teacher at "Otets Paisiy" OU, Knezha, and at the same time she is also coaching football with children and teenagers, as well as with a men's team from the "B" group.

Today, regardless of the accelerated growth of knowledge and the development of technologies, the growth of the negative trend, leading to deepening of the problems related to unsatisfactory educational results, is increasingly evident. With each passing school year, lower and lower levels of literacy and motor activity, vital for students, are reported. At the same time, the responsible institutions are aware of these problems, but there are still no adequate solutions to solve them. Therefore, all attempts to solve the problem, especially through the application of scientific methods to optimize training and achieve better results, is commendable. Such is the experience that is presented in the present dissertation work. In it, the author Iva Naydenova-Dancheva reveals the possibilities for building skills in specific learning situations, and these skills are based on the necessary knowledge. In this way, the requirement for the application of the competence approach in education is respected, leading to the acquisition of the key competences for the students, built on the basis of quality learning,

implemented in a suitable pedagogical environment and through the acquisition of serious practical experience.

The presented dissertation consists of 197 typewritten pages of text, illustrated with 106 tables and 104 figures. 150 sources were used to write it. The work includes three appendices with a total volume of 62 pages.

The structure of the doctorate is standard, according to the requirements and recommendations for such work and includes an introduction, 3 chapters of an exposition, conclusions and recommendations, bibliography and appendices.

In the first chapter, "Statement of the problem", the author introduces us to the modern settings of education in physical education and sports. The role and importance of motor activity and the need to apply the interdisciplinary approach and competence-oriented education are clarified. The separate age characteristics of the students from the initial stage of the basic educational degree are considered as a matter of law. The presentation of the theoretical aspects of the game, which is both a means and a method in the educational activity of physical education, deserves a high rating. At the end of the literature review, after the presentation of the innovative approaches in the field of physical education, the working hypothesis of the dissertation work is naturally derived.

In the second chapter, in direct connection with the derived hypothesis, the purpose of the present work is presented. For its achievement, 5 tasks were successfully completed. The subject and the object of the research are indicated correctly.

To prove the working hypothesis, a total of 81 students from the 1st and 2nd grades, divided into control and experimental groups, were examined. A complex methodology was used, including reliable research methods. In addition to the standard research methods, author's tests have been developed and presented to establish the knowledge of first and second grade students. This, as well as the developed methodology for interdisciplinary training, which is presented in detail in Appendix 2 to the development, deserve a very high evaluation.

In chapter three, the analysis of the results begins with reporting the results of the effectiveness of the applied methodology on the physical performance of the students. Here the author makes an overly extensive interpretation of the results obtained from the study. And this is not imperative, since in order to achieve the goal in the analytical part it is necessary to place only the analysis that serves to prove the working hypothesis, namely - only the one with the application of hypothesis testing for the assessment of growth in the development of motor skills abilities of the study groups at the beginning and at the end of the study. This also applies to the knowledge assessment analysis. Also, the analyzed information about the changes in the height and weight of the subjects is

unnecessary, since these indicators do not have a direct relationship with the derived hypothesis and purpose of the study.

Regarding the analyzed changes in the development of the individual indicators of the students' physical performance (between the first and third testing), the doctoral student Iva Naydenova-Dancheva deserves a high rating. As a result of the applied methodology, a significant improvement of the studied motor abilities is reached.

The analysis of the results of the knowledge assessment tests also deserves a high mark. From the tests developed by the author and implemented with the students from the two studied groups, the effectiveness of the applied methodology for interdisciplinary training is clearly evident.

The analytical part of the dissertation also presents the changes in the correlation dependences between the investigated indicators. An increase in the strength of the relationships between height, weight and motor qualities was found, as well as in the overall structure of the physical performance of the subjects of the experimental group.

Regardless of the comments made, it can be argued that the preparation of the analytical part by the doctoral student is the result of his good skills for analyzing information from a realized experiment, for revealing regularities and for proving hypotheses.

The proposed six conclusions and three recommendations are well formulated and derive from the theoretical analysis and generalizations made.

The contributions of the dissertation are reduced to:

- 1) Enrichment of the theory regarding the essence and content of interdisciplinary training and the competence approach in physical education.
- 2) Presentation of a reliable methodology for assessing the cognitive-motor abilities of first and second grade students.
- 3) Development of a reliable methodology for interdisciplinary training for first and second grade students with an emphasis on the acquisition of knowledge and the development of motor skills.

The PhD-student Iva Naydenova-Dancheva has three independent scientific publications related to the topic of her dissertation. The abstract is structured well and presents the main information of the scientific development in a synthesized form.

Summary:

The presented dissertation work is a development with an author's contribution in the scientific field and professional direction. It convincingly presents its author Iva Naydenova-Dancheva in her ability to conduct scientific research and correctly analyze the results obtained from them.

IN CONCLUSION:

On the basis of the positively outlined moments in the review, I propose the members of the scientific jury to vote positively for Iva Naydenova-Dancheva to be awarded as PhD educational and scientific degree in the professional field 1.3. Pedagogy of training in...

03/11/2023

Sofia

Reviewer:

/Todor Marinov/